

Anexă
la Decizia Consiliului Raional Cahul
nr.10/03-V din 15 decembrie 2022

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SECTORULUI DE TINERET DIN RAIONUL CAHUL 2023-2028

CUPRINS

1. <i>Introducere</i>	3
2. <i>Analiza situației actuale a sectorului de tineret din raionul Cahul</i>	4
2.1. Capacitățile Consiliului Raional Cahul	4
2.2. Situația generală a tinerilor din raionul Cahul	5
2.3. Asocierea și reprezentarea tinerilor din raionul Cahul	7
3. <i>Viziunea și Prioritățile Strategice</i>	8
4. <i>Scop, Obiective și Cadru de Rezultate</i>	11
5. <i>Monitorizarea și evaluarea strategiei</i>	18
<i>Anexa nr. 1 la Strategia de dezvoltare a sectorului de tineret din raionul Cahul pentru anii 2023-2028</i>	20

1. INTRODUCERE

Strategia de Dezvoltare a Sectorului de Tineret (SDST) a raionului Cahul este un document de politici publice care are menirea să consolideze și să ghideze acțiunile Consiliului Raional Cahul pe segmentul de tineret în perioada anilor 2023 – 2028.

Prin elaborarea și implementarea prezentei strategii, se urmărește crearea condițiilor favorabile de dezvoltare a tinerilor din raionul Cahul, oferirea oportunităților de participare în procesele decizionale, precum și accesul tuturor tinerilor la o gamă largă și diversă de servicii de tineret. Scopul propus poate fi atins prin oferirea tuturor tinerilor, în special a celor mai marginalizați, a sprijinului adecvat pentru a-și consolida autonomia, a-și realiza drepturile și potențialul deplin, precum și asigurarea accesului la servicii prietenoase tinerilor (din domeniile de sănătate, participare, voluntariat, agrement etc.). Toți tinerii, inclusiv cei mai marginalizați, trebuie susținuți în mod adecvat pentru a avea o tranziție către maturitate cât mai reușită.

Strategia este elaborată în concordanță cu principalele priorități, strategii și programe în domeniul de tineret, la nivel internațional, național și local. Documentul transpune viziunea Consiliului Raional Cahul pentru dezvoltarea sectorului de tineret și pune în aplicare principiile și direcțiile prioritare stabilite în Legea Nr. 215/2016 cu privire la tineret și Legea Nr. 436/2006 privind administrația publică locală. La elaborarea strategiei s-a ținut cont de rigorile și standardele în domeniu, inclusiv prevederile Hotărârii de Guvern Nr. 386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice. Totuși, odată ce regulamentul respectiv are caracter de recomandare pentru autoritățile publice locale, structura documentului a fost parțial modificată conform viziunii grupului de lucru.

SDST a Raionului Cahul a fost realizată în cadrul programului „EU4Moldova: regiuni-cheie” finanțat de Uniunea Europeană. Respectiv, acest document are la bază inclusiv obiectivele și aspirațiile reînnoite ale Strategiei Uniunii Europene pentru tineret în perioada 2019-2027. Conform acestei strategii, prioritățile sectorului de tineret în următoarea perioadă se vor axa pe trei domenii principale de acțiune, care se articulează în jurul noțiunilor de „implicare”, „conectare” și „responsabilizare”.

Elaborarea și implementarea Strategiei de Dezvoltare a Sectorului de Tineret a raionului Cahul are la bază următoarele principii:

- **cooperarea intersectorială**, care presupune coordonarea între instituțiile publice și organizațiile de tineret care activează în domeniu. Consiliul Raional Cahul se va asigura ca toți actorii cheie în domeniul tineretului comunică, se informează și cooperează între ei în scopul atingerii unor obiective comune;
- **informarea** de către instituțiile de lucru cu tinerii și organizațiile de tineret, a tinerilor cu privire la provocările, oportunitățile și drepturile acestora într-o formă accesibilă;
- **participarea activă**, implicare activă a tinerilor în procesul de luare a deciziilor, consultări publice, realizarea de activități care se produc în societate și care îi vizează în mod direct sau indirect;
- **paritatea**, proces de luare a deciziilor de comun acord între autoritățile publice și tineri prin distribuirea egală a responsabilităților în bază de încredere și de respect reciproc;
- **abordarea pozitivă și holistică**, o abordare bazată pe puncte forte, recunoscând contribuția pe care tinerii o pot aduce la viața lor și a celor din jur, abordând în același timp barierele care inhibă acele oportunități;
- **respectarea capacităților în evoluție**, politicile și serviciile sunt elaborate și furnizate într-un mod compatibil cu capacitățile în evoluție ale tinerilor;
- **nediscriminarea și incluziunea tuturor tinerilor**, toate drepturile fiecărui tânăr au prioritate egală și trebuie diminuate sau eliminate condițiile care duc la discriminare directă sau indirectă împotriva oricărui grup de tineri din orice motiv.

În ultimii ani, Consiliul Raional Cahul nu a avut o strategie scrisă privind dezvoltarea sectorului de tineret. Ultimul document de acest fel a expirat în anul 2017. Pe 21 ianuarie 2020, la inițiativa Consiliului Raional pentru Participare,

Consiliul Raional Cahul a inclus în agenda sa din anul 2020 elaborarea și aprobarea Strategiei de tineret pentru anii 2021-2026. Totuși, până în momentul elaborării prezentei strategii un astfel de document nu a fost dezvoltat.

SDST a raionului Cahul pentru anii 2023-2028 are drept beneficiari toți locuitorii raionului Cahul cu vârsta cuprinsă între 14 și 35 ani. Strategia ia în calcul necesitățile diferitor grupuri de tineri și actori cheie în dezvoltarea lucrului și programelor de tineret, inclusiv:

- Persoanele cu vârsta cuprinsă între 14 și 35 ani;
- Tinerii din grupuri vulnerabile sau cu oportunități reduse;
- Familiile tinere;
- Autoritățile publice locale;
- Organizațiile neguvernamentale de tineret;
- Specialiștii și lucrătorii de tineret;
- Prestatorii de servicii de tineret;
- Consiliile locale ale tinerilor și structurile neformale de participare ale tinerilor;
- Structurile de paritate de tineret.

Pentru elaborarea prezentului document, au fost realizate următoarele activități:

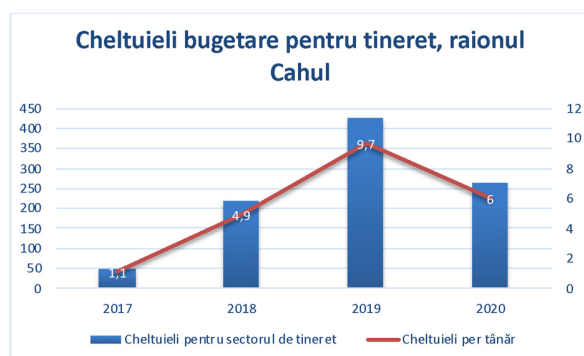
1. A fost constituit un grup de lucru privind elaborarea SDST a raionului Cahul prin Dispoziția Președintelui Raionului nr.37-n din 16 februarie 2022.
2. A fost realizat un sondaj în rândul tinerilor din raionul Cahul pentru a identifica necesitățile și prioritățile acestora. În total la chestionar au participat 311 tineri din tot raionul.
3. Au fost realizate 4 instruirii cu reprezentanții grupului de lucru în domeniul planificării strategice și managementului bazat pe rezultate;
4. Au fost organizate 2 focus grupuri cu tineri din raionul Cahul;
5. A fost realizată cartarea serviciilor de tineret din Raionul Cahul, evaluarea calității serviciilor existente și accesibilitatea acestora;
6. Au fost organizate 4 ateliere cu membrii grupului de lucru.

2. ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE A SECTORULUI DE TINERET DIN RAIONUL CAHUL

2.1. Capacitățile Consiliului Raional Cahul

„Serviciul tineret și sport” este structura din cadrul Consiliului Raional Cahul care realizează politici de stat în domeniul tineretului și sportului pe teritoriul raionului Cahul. În prezent, o singură persoană este angajată în cadrul acestui serviciu pentru inițierea, coordonarea, asigurarea implementării și evaluării activităților de tineret din raion.

Pentru implementarea propriu-zisă a activităților de tineret la nivel raional, în 2017 a fost creat Centrul Raional de Tineret Cahul. Acesta activează în calitate de Instituție Publică în subordinea Serviciului Tineret și Sport fără a avea statut juridic propriu. În prezent, CRT implementează 5 servicii cu caracter permanent pentru tineri: *a) serviciul de informare și documentare pentru tineri; b) serviciul de voluntariat; c) serviciul de animare a timpului liber; d) serviciul de educație pentru sănătate și e) serviciul de orientare vocațională, formare și integrare profesională a tinerilor.* Serviciile oferite sunt oferite în exclusivitate pentru tinerii de până la 20 ani deoarece Centrul nu dispune de capacități, competențe și personal suficient pentru a dezvolta servicii și pentru alte categorii de tineri. În cadrul Centrului sunt angajate 3 persoane: Managerul Centrului, specialist de tineret și îngrijitor de încăperi. În 2021, de serviciile Centrului au beneficiat 170 de tineri, fiind aproximativ la același nivel cu anul 2020. Nivelul de dezvoltare instituțională a Centrului este redus. Conform raportului de evaluare a capacităților Centrului realizat în anul 2022 de către Centrul de Informare și Resurse „Pro Bono”, Centrul Raional de Tineret a acumulat scorul de 2 puncte (din totalul de 5).

Cheltuielile bugetare pentru sectorul de tineret au crescut considerabil din 2017 până în anul 2019, după care a urmat o nouă scădere în anul 2020. Conform raportului privind „Evaluarea cheltuielilor alocate sectorului de tineret în cadrul bugetelor APL-urilor de nivel II”¹ elaborat de Consiliul Național al Tineretului din Moldova, scăderea din anul 2020 a fost argumentată prin anularea resurselor financiare alocate anterior pentru programul de granturi pentru inițiativele tinerilor și pentru serviciile de tineret. Cheltuielile de tineret (cod bugetar 8603) din anul 2020 s-au limitat la finanțarea

Centrului Raional de Tineret Cahul. În funcție de resursele alocate sectorului de tineret pe parcursul ultimilor ani, s-a schimbat și raportul de finanțare per tânăr. În anul 2020, pentru fiecare tânăr din raionul Cahul au fost alocați 6 lei din bugetul Consiliului Raional, ceea ce plasează raionul Cahul pe locul 21 din 32 de raioane².

În prezent, nu există nici o platformă permanentă prin care Consiliul Raional să consulte în mod sistematic opinia tinerilor din raion. Acest rol este îndeplinit parțial de Consiliul Raional pentru Participare (CRP) Cahul care funcționează din anul 2018 ca o platformă de dialog între organizațiile societății civile din raion și autoritățile locale. Chiar dacă această structură nu poate să pretindă că reprezintă întreg sectorul de tineret, organizațiile de tineret din componența ei sunt destul de active. În anul 2021, Președintele CRP Cahul a fost un tânăr care reprezintă una dintre cele mai active organizații de tineret din raion – A.O. „Perspectiva”. CRP Cahul a înaintat în 2021 aproximativ 80 de propuneri (inclusiv privind aspecte legate de tineri) dintre care 6 au fost acceptate integral.

Suportul oferit de autoritățile publice locale de nivel I pentru dezvoltarea sectorului de tineret din localități este limitat. În majoritatea primăriilor nu există un specialist de tineret iar în acele în care există, aceștia cumulează în mare parte această funcție cu alte domenii precum sport sau cultură. Totuși, o bună parte din primari sunt deschiși să se implice în diferite inițiative care vizează implicarea tinerilor. Conform rezultatelor interviurilor realizate, pentru ca acest lucru să se întâmple este nevoie ca inițiativa să vină de la o organizație non-guvernamentală raională/regională care poate să își asume ea însăși coordonarea și ghidarea tinerilor.

O instituție cheie de învățământ care găzduiește mulți tineri este Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hajdeu” din Cahul. Cei peste 1,000 de studenți își fac studiile la una dintre cele 3 facultăți existente: științe umaniste și pedagogice; drept și administrație publică; economie, inginerie și științe aplicate. În cadrul universității există o serie de cluburi, asociații și platforme prin care studenții realizează diferite activități, inclusiv de dezvoltare comunitară. Cu suportul Uniunii Europene, în incinta universității urmează să fie lansat în 2022 centru regional de inovare și tehnologie pentru studenți și antreprenori – EU4Innovation. Acest centru va deschide pentru tineri noi perspective și oportunități de angajare în IT sau domenii conexe, de instruire continuă a profesioniștilor și specialiștilor non-IT, precum și posibilitățile de lansare și dezvoltare a noilor afaceri IT în regiunea Cahul.

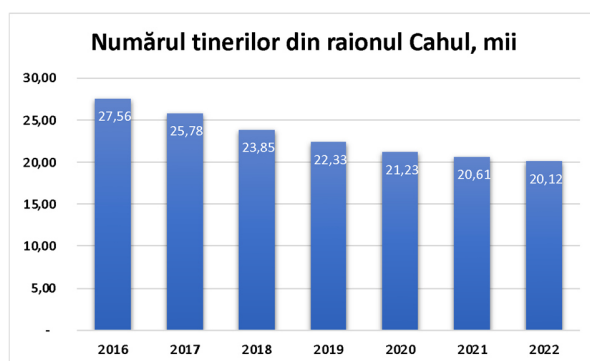
Tinerii din raionul Cahul pot să beneficieze de servicii de sănătate în cadrul Centrului de Sănătate Prietenos Tinerilor „Agape” (CSPT Cahul). Rolul acestei instituții este de a oferi suport specializat, de a preveni anumite situații problematice și de a găsi soluții concrete pentru problemele de sănătate cu care se confruntă adolescenții și tinerii din raionul Cahul. În anul 2020, aproximativ 17% dintre tinerii din raionul Cahul au beneficiat de serviciile CSPT Cahul.

2.2. Situația generală a tinerilor din raionul Cahul

În raionul Cahul locuiesc aproximativ 20,120 tineri, ceea ce reprezintă aproape 3% din toți tinerii țării. Conform datelor actualizate prezentate de Biroul Național de Statistică pentru ultimii ani, numărul tinerilor a scăzut

¹ <https://cntm.md/resurse-de-specialitate/evaluarea-cheltuielilor-alocate-sectorului-de-tineret-in-cadrul-bugetelor-apl-urilor-de-nivelul-ii-anul-bugetar-2020/>

² Ibid

din 2016 până în 2022 cu aproximativ 7 mii, tendința de scădere păstrându-se în fiecare an. Cea mai mare scădere se înregistrează în categoria de tineri cu vârsta 20-29 ani, diferența fiind de aproximativ 4,600 de persoane. O explicație pentru această scădere este migrarea tinerilor de această vârstă din raion pentru studii sau pentru a-și începe cariera în capitală sau peste hotare.

6,371 de tineri din raionul Cahul erau înmatriculați în gimnazii și licee la începutul anului academic 2021-2022³.

Conform Score cardul-ului de tineret din anul 2019⁴, raionul Cahul ocupă locul 25 din 32 de raioane evaluate la capitolul performanței academice. Indicatorul cuprinde rata de absolvire în învățământul gimnazial, absolvenți ai gimnaziilor, rata de promovare, absențe nemotivate și rata de absențe nemotivate. Rata de promovare a BAC-ului în 2019 a fost de 93,12%, comparativ cu media națională de 94,28%. Dinamica este pozitivă dacă comparăm cu rezultatele din anii precedenți: 78,97% în 2017 și 85,55% în 2018. Nota media la examenul de Bacalaureat din 2019 este 6,76, un rezultat mai modest comparativ cu nota media pe republică de 6,92. Însă rezultatele sunt mai bune în raport cu 2017 (6,31) și 2018 (6,53).

În ultimii 5 ani, antreprenoriatul se dezvoltă dinamic în raionul Cahul, inclusiv în rândul tinerilor. La sfârșitul anului 2020, în raionul Cahul erau înregistrate 896 întreprinderi, cu 140 mai multe decât în 2016. Numărul total al întreprinderilor gestionate de către tineri nu este cunoscut. În raion funcționează Incubatorul de Afaceri Cahul (IACH), care găzduiește în prezent 21 de companii, dintre care 14 sunt gestionate de către tineri. Companiile rezidente beneficiază de birouri și spații de producere la preț mai mic decât cel comercial, servicii administrative și tehnice și consultanță în afaceri. La începutul anului 2022, IACH era ocupat la capacitate maximă. Pentru susținerea afacerilor din raion, inclusiv cele gestionate de tineri, apar diferite programe temporare de suport financiar și informațional. Fondul de Antreprenoriat pentru Tineri Cahul, o inițiativă lansată de Asociația „Perspectiva” a susținut în perioada 2018-2022 cinci antreprenori tineri să își lanseze/dezvolte afacerea. Drept rezultat, 11 noi locuri de muncă au fost create. În anul 2021, 14 antreprenori din regiunea Cahul au primit granturi în valoare de la 15.000 până la 30.000 euro fiecare, din partea Uniunii Europene în cadrul Programului „EU4Moldova: Regiuni-cheie”, implementat de PNUD și UNICEF. Odată cu lansarea centrului EU4Innovation, se anticipează că tinerii vor beneficia de suport în lansarea start-upurilor în domeniul IT.

Angajarea tinerilor în câmpul muncii rămâne a fi o provocare majoră. Conform sondajului realizat în rândul tinerilor din raionul Cahul, aproximativ 84% din tinerii chestionați au declarat că aceștia se confruntă și/sau consideră angajarea în câmpul muncii o provocare majoră și constantă. Totodată, tinerii sunt puțin informați cu privire la oferta de posturi vacante și cea de dezvoltare profesională. Majoritatea nu cunosc despre serviciile instituțiilor specifice (Direcția Ocupării Forței de Muncă Cahul) și nici nu sunt atrași de salariile modeste de pe piața muncii. Așteptările profesionale și de creștere financiară sunt mari iar pregătirea profesională nu corespunde întotdeauna cu așteptările tinerilor de la piața muncii.

Situația tinerilor din raionul Cahul la capitolul sănătate este destul de precară. Conform Score cardului de tineret, raionul Cahul deține poziția 26 din 32 de raioane evaluate. Scorul cuprinde următorii indicatorii pentru 2018: rata de mortalitatea (vârsta 15-29 ani); incidența la sifilis; incidența la gonoree și rata de natalitatea; rata nașterilor timpurii la vârsta de 10 – 19 ani. Factorii de risc pentru sănătatea tinerilor sunt începutul consumului de alcool și fumatului de la vârsta minoră, sexul neprotejat, consumul de droguri, HIV/SIDA. Conform datelor UNICEF, acoperirea populației cu medici în Raionul Cahul este la jumătate față de media națională: 178 la 100.000 de persoane (2017) și 164 la 100.000 (2018-2019), față de 366 la 100.000 persoane (2017) și 354 la 100.000 (2019) la nivel de țară. Acoperirea cu medicii pediatri din raionul Cahul este departe de a fi suficientă: 3,7 pediatri la 10.000 în 2019

³ Raportul de activitatea prezentat de Direcția Învățământ Cahul. Disponibil: <https://cahul.md/wp-content/uploads/2022/02/2..pdf>

⁴ https://moldova.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/Score_Cardul_de_Tineret.pdf

comparativ cu media națională de 8,2 pediatri la 10.000.

În legătură cu situațiile de risc, Cahul deține poziția nesatisfăcătoare de 5, cu scorul de 0,76. Indicatorul presupune raportul persoanelor tinere care au săvârșit infracțiuni la totalul numărului de infracțiuni. La capitolul incluziune socială Cahul a obținut poziția medie de 27, cu scorul 0,34. Datele UNICEF relevă faptul că în raionul Cahul copiii sunt afectați de multiple probleme, fiind expuse riscului de violență, neglijare, vagabondaj etc. În ultimii 5 ani, s-a înregistrat o tendință ascendentă a numărului de copii expuși riscului, de la 8 copii în 2016 la 267 în 2020 sau de 33 de ori mai mulți copii. Numărul copiilor cu CES din Cahul înscriși în învățământul secundar general ușor a scăzut, de la 75 de copii în 2016 la 66 de copii în 2020. Rata copiilor cu CES înscriși în învățământul general este între 1,51% și 1,87% din numărul total de studenți.

2.3. Asocierea și reprezentarea tinerilor din raionul Cahul

Asocierea tinerilor și participarea acestora în procesele de luare a deciziilor prin intermediul consiliilor de tineret este inexistentă în raionul Cahul. Conform rezultatelor evaluării, în raionul Cahul nu există în prezent nici un consiliu de tineret local și nici unul la nivel raional. O structură raională și mai multe locale au existat până în anul 2019 iar începând cu acel an au încetat să mai activeze. Una dintre principalele cauze care au fost determinate în cadrul evaluării o reprezintă schimbările de personal care au avut loc în cadrul Centrului Raional de Tineret Cahul în anul 2019 – fapt ce a redus din suportul oferit de Centru pentru CRT Cahul.

Lipsește mecanismele de asociere și reprezentare a elevilor la nivel raional. Un Consiliu Raional al Elevilor nu există în raionul Cahul, așa cum prevede Ordinul Ministrului Educației nr. 136 din 26 martie 2013. O primă inițiativă de creare a unei astfel de structuri a avut loc în luna noiembrie 2021. Ulterior, activitățile CRE Cahul nu au continuat. Un regulament scris privind modul de funcționare a acestei structuri nu există.

În fiecare instituție de învățământ preuniversitar din raionul Cahul ar trebui să existe un Consiliu Școlar al Elevilor (CȘE). Conform instrucțiunilor elaborate de Ministerul Educației în anul 2013, toți directorii instituțiilor de învățământ preuniversitare sunt obligați să susțină elevii în crearea unor astfel de structuri. Totuși, nu există informații despre existența *de facto* a acestor structuri. Din cauza limitărilor de timp și resurse, acest lucru nu a putut fi verificat în cadrul prezentei evaluări.

Capacitățile CȘE din instituțiile de învățământ din raionul Cahul sunt destul de limitate. Conform metodologiei utilizate în cadrul acestui raport, acestea se află la nivelul „intermediar” de dezvoltare, obținând un scor general de 1,6 puncte (din 4 puncte maximum). Cel mai bun scor obținut este la capitolul „Organizare internă”, ceea ce este determinat într-o măsură considerabilă de obligativitatea de a avea un regulament al consiliului conform ordinului Ministrului Educației din anul 2013. Cel mai slab scor a fost obținut la capitolul „Reprezentarea elevilor”. Acest lucru demonstrează faptul că CȘE încă nu au înțeles pe deplin rolul său primar de reprezentare și nici nu au capacitățile necesare de a asigura reprezentarea „vocilor elevilor” așa cum este definit rolul acestor structuri în cadrul normativ național.

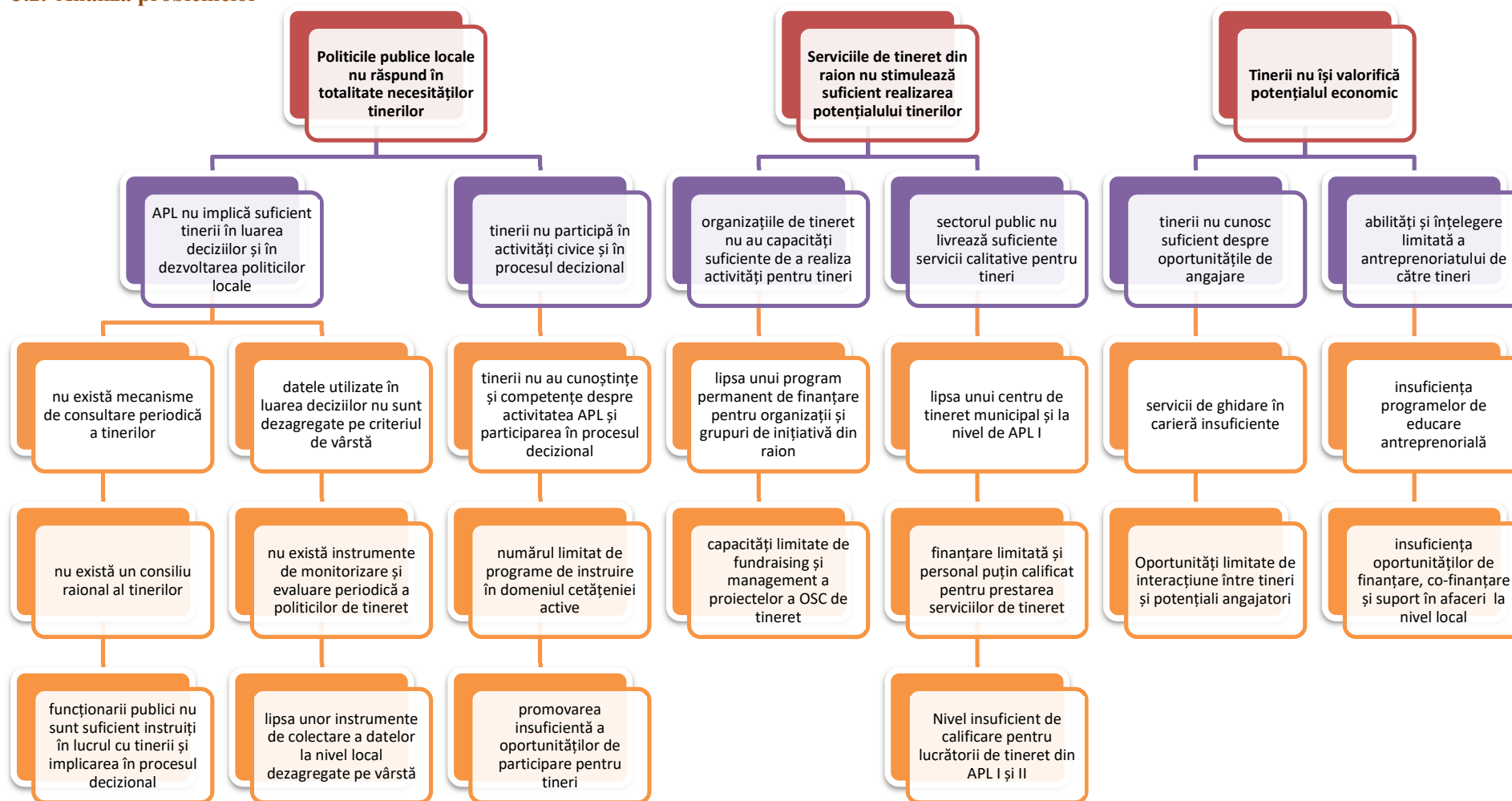
În raionul Cahul există 13 organizații funcționale care prestează direct sau indirect servicii sociale pentru adolescenți și tineri. Datele sunt prezentate în cadrul raportului de cartografiere a ONG-urilor de tineret din raionul Cahul și Ungheni elaborat de UNICEF Moldova în anul 2020. Conform raportului, un ONG/OSC „funcțional” este definit ca o organizație care a avut activități și proiecte, indiferent de valoarea lor financiară, în ultimii 3 ani. Astfel, chiar dacă în total au fost identificate 41 de ONG-uri înregistrate și care prestează servicii pentru tineri, doar 13 au fost catalogate drept „funcționale”. Unele dintre cele mai active organizații care sunt constituite și/sau prestează servicii de tineret sunt: **A.O. „Perspectiva”, Contact Cahul, A.O. Pas cu Pas regiunea Sud, A.O Azi.**

3. Viziunea și Prioritățile Strategice

3.1. Viziunea Consiliului Raional Cahul în domeniul tineretului

Tinerii din raionul Cahul își cunosc și valorifică drepturile, își realizează potențialul maxim și contribuie activ la dezvoltarea sustenabilă a comunităților lor.

3.2. Analiza problemelor

3.3. Teoria schimbării

Teoria schimbării, ca element al abordării bazate pe rezultate, ilustrează conceptual modul cum se va asigura dezvoltarea și incluziunea tinerilor. Aceasta definește rezultatele pe termen lung dorite și ilustrează toate condițiile necesare a fi asigurate pentru a le atinge, rezultatele pe termen scurt și mediu, acestea fiind legate în mod cauzal între ele. Teoria schimbării ilustrată în prezentul document strategic își propune să declanșeze o abordare nouă cu privire la modul de dezvoltare a politicilor publice de tineret și modul de planificare a activităților de tineret și serviciilor pentru tineri pentru următorii 6 ani. Abordarea pornește de la nevoile specifice ale tinerelor, particularitățile fetelor și băieților tineri și ceea ce își doresc aceștia, prioritățile politicilor locale.

IMPACT	TINERII DIN RAIONUL CAHUL ÎȘI CUNOSC ȘI VALORIFICĂ DREPTURILE, ÎȘI REALIZEAZĂ POTENȚIALUL MAXIM ȘI CONTRIBUIE ACTIV LA DEZVOLTAREA SUSTENABILĂ A COMUNITĂȚILOR LOR					
REZULTATE PE TERMEN LUNG	1. Politicile publice raionale contribuie la îmbunătățirea calității vieții tinerilor și îi implică activ în procesul decizional		2. Tinerii, inclusiv cei din grupurile vulnerabile beneficiază de acces la servicii calitative și structuri de tineret puternice.		3. Potențialul economic al tuturor tinerilor este valorificat	
REZULTATE PE TERMEN MEDIU	1.1 Tinerii, inclusiv cei dezavantajați, se implică activ în procesul decizional și în inițiative civice la nivel raional	1.2 APL II și I implică permanent tinerii în procesul de luare a deciziilor care îi vizează	2.1 Raionul Cahul oferă mai multe servicii și programe centrate pe necesitățile tinerilor, inclusiv ale celor vulnerabili	2.2 Structurile și organizațiile de/și pentru tineret sunt fortificate pentru a implementa inițiative centrate pe necesitățile tinerilor	3.1 Tinerii își pot găsi un loc de muncă decent	3.2 Tinerii au acces la oportunități de lansare a propriilor afaceri
REZULTATE PE TERMEN SCURT	1.1.1 Mai mulți tineri, inclusiv cei din grupurile vulnerabile, își dezvoltă abilitățile necesare pentru a se implica eficient în procesul decizional și în inițiative civice	1.2.1 Este aplicat continuu mecanismul de integrare a perspectivei tinerilor în documentele de politici la nivel raional	2.1.1 Centrul raional de tineret Cahul este bine dotat, accesibil și atractiv tinerilor	2.2.1 Grupurile neformale locale de tineret și organizațiile de tineret sunt bine organizate, finanțate și solicitate de tinerii din Cahul	3.1.1 Tinerii cunosc despre oportunitățile de angajare și au abilitățile necesare pentru a accesa aceste locuri de muncă	3.2.1 Tinerii au cunoștințe și abilități antreprenoriale care le permit lansarea unor afaceri locale viabile, inclusiv în domeniul IT
	1.1.2 Toți actorii locali conștientizează importanța, știu cum și implică activ tinerii în activitatea lor curentă	1.2.2 APL își dezvoltă competențele necesare pentru a monitoriza și evalua eficient politicile locale din perspectiva tinerilor	2.1.2 Lucrătorii de tineret posedă capacitățile și cunoștințele necesare pentru inițierea și implementarea eficientă a serviciilor de tineret	2.2.2 Mai mulți tineri cunosc și participă activ la activitățile organizate de grupurile neformale locale de tineret și organizațiile de tineret	3.1.2 Există servicii calitative și accesibile de ghidare în carieră pentru tineri la nivel local	3.2.2 Există programe locale de susținere a tinerilor antreprenori, acces la finanțare și lansarea afacerilor, inclusiv afaceri în domeniul IT
PROGRAME	Program de suport pentru implicarea tinerilor în procesul decizional și în inițiative civice	Program de suport și dezvoltare a capacităților APL și a funcționarilor publici	Program de suport și capacitate pentru dezvoltarea serviciilor de tineret	Program de suport pentru structurile și organizațiile de tineret	Program de susținere a angajării tinerilor	Program de dezvoltare a antreprenoriatului în rândul tinerilor
ABORDĂRI (PRIORITĂȚI)	POLITICI PUBLICE ADAPTATE NECESITĂȚILOR TINERILOR		DEZVOLTAREA SERVICIILOR ȘI STRUCTURILOR DE TINERET		ABILITAREA ECONOMICĂ A TINERILOR	

3.4. Riscuri

Rezultatul intermediar	Riscul	Probabilitatea	Măsurile de atenuare
------------------------	--------	----------------	----------------------

Rezultatul intermediar 1.1: Tinerii, inclusiv cei dezavantajați, se implică activ în procesul decizional și în inițiative civice la nivel local	Tinerii asociază participarea civică și implicarea în procesul decizional ca fiind implicare sau asociere politică.	Înaltă	Campaniile de informare și activitățile de instruire în domeniul participării în procesul decizional și în activități civice vor fi detașate de managementul politic al APL și centrate pe procesele și procedurile legale. Vor fi evitate perioadele electorale pentru dezvoltarea activităților în acest domeniu.
	Complexitatea înaltă a proceselor și a deciziilor care sunt consultate cu tinerii ar putea descuraja implicarea eficientă și profundă a acestora	Înaltă	Consiliul Raional Cahul va ține cont de capacitățile în evoluție ale tinerilor (în special a celor de până la 18 ani) și vor prezenta informația într-un mod accesibil și prietenos tinerilor
	Tinerii din grupurile vulnerabile nu vor fi interesați de implicarea în procesul decizional.	Medie	APL și prestatorii de servicii vor elabora și implementa programe de lucru cu tinerii dezavantajați adaptate necesităților și capacităților acestora, încurajând diversitatea și reprezentativitatea grupului ca fiind condiție fundamentală în evaluarea succesului activităților.
	Funcționarii din APL sunt reticenți și nu au timp pentru a dedica implicării și consultării tinerilor	Medie	APL va implementa instrumente de motivare pentru funcționarii care implică tinerii în activitățile lor curente și vor stabili indicatori de monitorizare, inclusiv se va ține cont la evaluarea performanțelor și oferirea premiilor.
Rezultatul intermediar 1.2: Politicele publice sectoriale răspund necesităților tinerilor	Capacități limitate de înțelegere și advocacy a tinerilor în plan sectorial	Înaltă	Funcționarul responsabil de tineret și prestatorii de servicii de tineret vor asigura consultarea tinerilor și promovarea țintită a recomandărilor și priorităților de tineret în profil sectorial.
Rezultatul intermediar 2.1: Raionul Cahul oferă mai multe servicii și programe centrate pe necesitățile tinerilor, inclusiv ale celor vulnerabili	Tinerii nu accesează serviciile și programele existente	Medie	Gama de servicii și modul de prestare vor fi consultate cu tinerii la toate etapele de prestare a serviciilor asigurându-se atractivitatea și gradul ridicat de informare cu privire la existența acestor servicii și modul de accesare.
Rezultatul intermediar 2.2: Structurile și organizațiile de/și pentru tineret sunt fortificate pentru a implementa inițiative centrate pe necesitățile tinerilor	Lipsa organizațiilor de tineret interesate de programul de capacitate	Medie	Realizarea unui dialog constant cu OSC, inclusiv consultarea priorităților de finanțare și instrumentelor de cooperare existente. Asigurarea unor instrumente flexibile de finanțare dar și a unui cadru previzibil de colaborare.
Rezultat intermediar 3.1: Tinerii își pot găsi un loc de muncă decent	Lipsa locurilor de muncă calitative și bine plătite	Înaltă	Încurajarea unui dialog constant dintre tineri și angajatori pentru a asigura un echilibru și previzibilitate între oferta de angajare existentă și așteptările tinerilor.
Rezultat intermediar 3.2: Tinerii au acces la oportunități de lansare a propriilor afaceri	Resurse locale limitate pentru susținerea afacerilor	Înaltă	Susținerea și facilitarea accesului tinerilor antreprenori la programele și sursele de finanțare naționale și internaționale.

4. Scop, Obiective și Cadru de Rezultate

4.1. Scopul general

Scopul strategiei este de a dezvolta și de a consolida sectorul de tineret pe parcursul următorilor șase ani, contribuind astfel la crearea unui mediu adecvat pentru a asigura evoluția fiecărui tânăr în plan personal și profesional, inclusiv a celor din grupurile cu oportunități reduse.

4.2. Priorități și Obiective

Pentru atingerea scopului general, au fost identificate trei direcții prioritare de intervenție și următoarele obiective:

Prioritatea I. Politici publice adaptate necesităților tinerilor;

Obiectiv general: creșterea nivelului de participare a tinerilor din orașul Cahul în procesul decizional și în activități comunitare

Rezultate anticipate:

O1.1: Toate politicile publice locale integrează perspectiva, prioritățile și necesitățile tinerilor.

O1.2: Minim 20% din tineri, inclusiv din grupuri vulnerabile, participă anual în luarea deciziilor sau în activități de voluntariat la nivel comunitar.

Prioritatea II. Dezvoltarea serviciilor și structurilor de tineret;

Obiectiv general: asigurarea accesului tinerilor la o gamă complexă de servicii de tineret calitative care contribuie la formarea cunoștințelor, abilităților, deprinderilor, atitudinilor și comportamentelor necesare pentru integrarea cât mai reușită a tinerilor în societate

Rezultate anticipate:

O2.1: Minim 30% din tinerii raionul Cahul accesează anual serviciile prestate de către Centrul Raional de Tineret și filiale acestuia.

O2.2: Minim 20% din tinerii raionul Cahul sunt implicați în activitățile organizațiilor de tineret sau a structurilor neformale ale tinerilor.

Prioritatea III. Abilitarea economică a tinerilor.

Obiectiv general: sporirea bunăstării tinerilor și asigurarea unei dezvoltării economice durabile

Rezultate anticipate:

O3.1: Rata tinerilor inactivi în raionul Cahul este redusă până la 25%.

O3.2: 200 companii noi lansate de către tineri până în anul 2028.

4.3. Cadrul de Rezultate

Cadrul logic al rezultatelor pe termen mediu

REZULTATE PE TERMEN MEDIU	INDICATORI	REFERINȚĂ 2022	ȚINTĂ 2024	ȚINTĂ 2025	ȚINTĂ 2026	ȚINTĂ 2027	ȚINTA FINALĂ
Prioritatea 1. Politici publice adaptate necesităților tinerilor							
1.1.Tinerii se implică activ în procesul decizional și în inițiative civice la nivel raional, inclusiv cei dezavantajați	1.1.1.Ponderea tinerilor care participă la consultări publice organizate de APL <i>Sursa: rapoarte anuale privind transparența în procesul decizional a APL</i>	N/A	5%	10%	15%	20%	20%
	1.1.2.Ponderea tinerilor implicați în inițiative civice și de voluntariat (adunări comunitare, atragerea de granturi, proiecte comunitare) <i>Sursa: Sondajul raional anual „Necesitățile și provocările tinerilor din raionul Cahul”</i>	N/A	5%	10%	15%	20%	20%
	1.1.3.Ponderea tinerilor vulnerabili implicați în inițiative civice. <i>Sursa: Sondajul raional anual „Necesitățile și provocările tinerilor din raionul Cahul”</i>	N/A	5%	10%	15%	20%	25%
1.2.Politicile publice sectoriale răspund necesităților tinerilor	1.2.1.Ponderea documentelor de politici publice raionale aprobate care au fost consultate cu tinerii și ajustate la necesitățile fiecărui tânăr. <i>Sursa: Rapoartele de activitate a APL și rapoarte anuale privind transparența în procesul decizional a APL</i>	0%	20%	40%	70%	100%	100%
Prioritatea 2. Dezvoltarea serviciilor și structurilor de tineret							
2.1.Raionul Cahul oferă	Ponderea tinerilor de 14-35 de ani implicați în serviciile oferite de	2%	10%	15%	20%	25%	30%

mai multe servicii și programe centrate pe necesitățile tinerilor, inclusiv ale celor vulnerabili	Centrul de Tineret Cahul, inclusiv cei din categoriile vulnerabile. <i>Sursa: Rapoartele anuale ale Centrului Raional de Tineret Cahul.</i>						
	Ponderea tinerilor vulnerabili implicați în serviciile oferite de Centrul de Tineret Cahul. <i>Sursa: Rapoartele anuale ale Centrului Raional de Tineret Cahul.</i>	N/A	5%	10%	15%	20%	25%
2.2.Structurile și organizațiile de/și pentru tineret sunt fortificate pentru a implementa inițiative centrate pe necesitățile tinerilor	Ponderea tinerilor care sunt regulat implicați în activitățile organizațiilor de tineret sau a structurilor neformale ale tinerilor. <i>Sursa: Sondajul raional anual „Necesitățile și provocările tinerilor din raionul Cahul”</i>	N/A	5%	10%	15%	20%	20%
	Ponderea tinerilor din grupuri vulnerabile care sunt regulat implicați în activitățile organizațiilor de tineret sau a structurilor neformale ale tinerilor. <i>Sursa: Sondajul raional anual „Necesitățile și provocările tinerilor din raionul Cahul”</i>	N/A	5%	10%	15%	20%	25%
Prioritatea 3. Abilitarea economică a tinerilor							
3.1. Tinerii își pot găsi un loc de muncă decent	Rata tinerilor inactivi în Raionul Cahul <i>Sursa: ANOFM</i>	40%	38%	36%	33%	30%	25%
3.2. Tinerii au acces la oportunități de lansare a propriilor afaceri	Ponderea tinerilor care cunosc despre programele naționale și locale de susținere a tinerilor antreprenori. <i>Sursa: Sondajul raional anual „Necesitățile și provocările tinerilor din raionul Cahul”</i>	N/A	15%	30%	45%	60%	80%

Cadrul logic al rezultatelor pe termen scurt

REZULTATE PE TERMEN SCURT	INDICATORI	REFERINȚĂ 2022	ȚINTĂ 2024	ȚINTĂ 2025	ȚINTĂ 2026	ȚINTĂ 2027	ȚINTA FINALĂ
Prioritatea 1. Politici publice adaptate necesităților tinerilor							
1.1.1. Mai mulți tineri, inclusiv cei din grupurile vulnerabile, își dezvoltă abilitățile necesare pentru a se implica eficient în procesul decizional și în inițiative civice	Ponderea tinerilor care beneficiază anual de cel puțin o activitate de educație non-formală. <i>Sursa: Sondajul raional anual „Necesitățile și provocările tinerilor din raionul Cahul”</i>	N/A	20%	25%	30%	35%	40%
	Ponderea tinerilor implicați anual în minim 20 ore de voluntariat și activități comunitare. <i>Sursa: Sondajul raional anual „Necesitățile și provocările tinerilor din raionul Cahul”</i>	N/A	5%	10%	20%	25%	30%
1.1.2. Toți actorii locali conștientizează importanța, știu cum și implică activ tinerii în activitatea lor curentă	Ponderea APL de nivel I și II care organizează cel puțin o consultare publică anual cu tinerii pe probleme locale de tineret. <i>Sursa: rapoartele APL</i>	N/A	20%	40%	60%	80%	100%
1.2.1. Este aplicat continuu mecanismul de integrare a perspectivei tinerilor în documentele de politici la nivel raional	Ponderea documentelor de politici publice, inclusiv bugetul local anual, consultate cu tinerii și includ recomandări și intervenții specifice pentru tineri. <i>Sursa: Raport anual privind transparența decizională</i>	N/A	40%	50%	60%	80%	100%
	Ponderea documentelor de politică publică care includ indicatori dezagregați pe criteriul de vârstă și intervenții specifice tinerilor.	N/A	40%	50%	60%	80%	100%

	<i>Sursa: raportul anual de activitate a Centrului Raional de Tineret, raportul specialistului de tineret.</i>						
1.2.2. APL își dezvoltă competențele necesare pentru a monitoriza și evalua eficient politicile locale din perspectiva tinerilor	Ponderea APL de nivel I și II în care cel puțin 3 persoane au beneficiat de instruire privind lucrul și activitățile de tineret în ultimii 3 ani. <i>Sursa: Raportul anual de activitate a Centrului Raional de Tineret.</i> Ponderea APL de nivel I și II care bugetează anual resurse pentru activitățile de tineret. <i>Sursa: Raportul anual de executare a bugetului APL</i>	N/A	20%	40%	60%	80%	100%
		N/A	40%	60%	80%	90%	100%
Prioritatea 2. Dezvoltarea serviciilor și structurilor de tineret							
2.1.1. Centrul raional de tineret Cahul este bine dotat, accesibil și atractiv tinerilor	Ponderea tinerilor care participă la cel puțin o activitate/anual Centrului Raional de Tineret Cahul și a filialelor acestuia. <i>Sursa: Raportul anual de activitate a Centrului Raional de Tineret Cahul</i> Rata de satisfacție a tinerilor cu privire la calitatea și relevanța serviciilor oferite de c Centrul Raional de Tineret Cahul și filialele acestuia. <i>Sursa: Raportul anual de activitate a Centrului Raional de Tineret Cahul</i> Centrul de tineret dispune de buget anual suficient pentru implementarea gamei de servicii conform necesităților tinerilor. <i>Sursa: Raportul anual de executare a bugetului</i>	N/A	10%	15%	20%	25%	30%
		N/A	80%	85%	90%	95%	97%
		489 800 lei	600 000 lei	800 000 lei	1 000 000 lei	1 200 000 lei	1 500 000 lei
2.1.2. Lucrătorii de tineret	Ponderea lucrătorilor de tineret care beneficiază anual de programe de	N/A	30%	50%	60%	70%	80%

posedă capacitățile și cunoștințele necesare pentru inițierea și implementarea eficientă a serviciilor de tineret	capacitare în domeniul implementării eficiente a serviciilor de tineret (minim 20 zile de instruire anual). <i>Sursa: Raport de activitate a Centrului de Tineret</i>						
	Rata de satisfacție a tinerilor cu privire la activitatea lucrătorilor de tineret. <i>Sursa: Raport de activitate a Centrului de Tineret</i>	N/A	70%	75%	80%	85%	90%
2.2.1. Grupurile neformale locale de tineret și organizațiile de tineret sunt bine organizate, finanțate și solicitate de tinerii din Cahul	Ponderea APL care are un CLT funcțional și căruia îi alocă buget anual. <i>Sursa: rapoartele anuale CRT Cahul</i>	N/A	40%	60%	80%	90%	100%
	Numărul de structuri de/ pentru tineret funcționale (care implementează granturi, realizează activități cu și pentru tineri etc.) <i>Sursa: rapoartele APL</i>	N/A	50	65	80	90	100
2.2.2. Mai mulți tineri cunosc și participă activ la activitățile organizate de grupurile neformale locale de tineret și organizațiile de tineret	Ponderea tinerilor implicați în activități organizate de CLT, grupuri neformale ale tinerilor și/sau organizații de tineret. <i>Sursa: Sondajul raional anual „Necesitățile și provocările tinerilor din raionul Cahul”</i>	N/A	5%	7%	11%	15%	20%
Prioritatea 3. Abilitarea economică a tinerilor							
3.1.1 Tinerii cunosc despre oportunitățile de angajare și au abilitățile necesare pentru	Ponderea tinerilor care cunosc despre serviciile de ghidare în carieră și angajare existente la nivel local. <i>Sursa: Sondajul raional anual „Necesitățile și provocările tinerilor din raionul Cahul”</i>	N/A	20%	35%	50%	70%	90%

a accesa aceste locuri de muncă	Ponderea tinerilor care cunosc despre programele de finanțare și suport în afaceri. <i>Sursa: Sondajul raional anual „Necesitățile și provocările tinerilor din raionul Cahul”</i>	N/A	10%	20%	30%	40%	50%
3.1.2 Există servicii calitative și accesibile de ghidare în carieră pentru tineri la nivel local	Ponderea tinerilor (14-20 ani) care au beneficiat de servicii de ghidare în carieră <i>Sursa: Statisticile și rapoartele AOFM, rapoartele anuale a Centrului Raional de Tineret</i>	N/A	15%	30%	50%	70%	80%
3.2.1 Tinerii au cunoștințe și abilități antreprenoriale care le permit lansarea unor afaceri locale viabile, inclusiv în domeniul IT	Numărul tinerilor care au fost încadrați în programe de dezvoltarea abilităților antreprenoriale <i>Sursa: rapoartele anuale a Centrului Raional de Tineret, specialistul de tineret.</i>	N/A	100	300	500	800	1000
3.2.2 Există programe locale de susținere a tinerilor antreprenori, acces la finanțare și lansarea afacerilor, inclusiv afaceri în domeniul IT	Numărul programelor pe termen lung în domeniul antreprenoriatului și educației antreprenoriale 1. Educație antreprenorială; 2. Facilitarea accesului tinerilor din Cahul la programele naționale și internaționale de susținere a antreprenorilor; 3. Mentorat, servicii de suport în afaceri și facilitarea accesului la finanțare; 4. Dezvoltarea și extinderea afacerilor administrate de tineri. <i>Sursa: rapoartele anuale a APL și Centrul Raional de Tineret Cahul</i>	N/A	1	2	3	4	4
	Bugetul total al programelor de susținere a tinerilor antreprenori,	N/A	1 000 000 lei	2 000 000 lei	3 000 000 lei	4 000 000 lei	5 000 000 lei

	acces la finanțare și lansarea afacerilor, inclusiv afaceri în domeniul IT						
	<i>Sursa: rapoartele anuale a APL și Centrul Raional de Tineret Cahul</i>						

5. Monitorizarea și evaluarea strategiei

Monitorizarea – proces de colectare sistematică a datelor pentru a asigura administrația publică locală și alți actori interesați cu informații despre progresul implementării strategiei.

Evaluarea – aprecierea activităților sau a rezultatelor implementării strategiei, utilizând informațiile obținute pe parcursul monitorizării. Evaluarea face o analiză a modului de implementare a strategiei și eficienței acesteia, fiind un mijloc care contribuie la îmbunătățirea politicii de tineret la nivel raional. Evaluarea răspunde la întrebările: care este efectul, impactul activităților realizate și în ce măsură rezultatul răspunde așteptărilor sau obiectivelor prestabilite.

Indicatorii de monitorizare sunt caracteristici cantitative sau calitative, care oferă mijloace simple de măsurare a succesului activităților desfășurate:

- indicatorii cantitativi sunt exprimați în termeni numerici sau procentuali;
- indicatorii calitativi pot măsura percepția, pot descrie anumite comportamente.

Monitorizarea implementării Strategiei urmărește:

- realizarea adecvată și la timp a activităților incluse în planul de acțiuni;
- suportul acordat subiecților strategiei în implementarea practicilor pozitive și eliminarea factorilor de risc;
- informarea factorilor de decizie și publicului larg despre realizările obținute, progresul față de obiectivele planificate, deficiențe întâmpinate și sectoare care necesită atenție;
- creșterea credibilității în fața donatorilor, care realizează diferite proiecte în Republica Moldova în vederea susținerii activităților de tineret.

Evaluarea intermediară este activitatea desfășurată pe parcursul perioadei de implementare a Strategiei. Evaluarea intermediară a strategiei se va realiza la sfârșitul perioadei de implementare a planului de acțiuni a strategiei pentru anii 2024-2025.

Obiectivele evaluării intermediare sunt:

- oferirea suportului în luarea deciziilor cu privire la activitățile realizate în implementarea strategiei;
- obținerea informațiilor din toate sursele existente despre ce merge bine, ce nu merge și de ce;
- îmbunătățirea calității activităților realizate;
- identificarea practicilor de succes, care ar putea fi extinse;
- elaborarea recomandărilor pentru îmbunătățirea Strategiei

Monitorizarea și evaluarea implementării strategiei se va realiza de către **Grupul de Referință de Monitorizare și Evaluare** creat pe principii de paritate și reprezentare a tinerilor și organizațiilor de tineret. Grupul de Referință de Monitorizare și Evaluare va fi creat în primele 6 luni de la aprobarea strategiei prin ordinul Președintelui Raionului Cahul. Modul de lucru și atribuțiile grupului vor fi aprobate prin regulament aprobat de către președintele raionului Cahul. Grupul se va întruni periodic, dar nu mai rar de o dată la 12 luni. Grupului de Referință de Evaluare și Monitorizare a Strategiei i se vor prezenta anual spre aprobare de către specialistul de tineret rapoarte anuale de implementare a strategiei. Rapoartele vor include progresul conform indicatorilor și țințelor stabilite și măsuri de îmbunătățire a procesului de implementare. Structura, formatul și datele incluse în rapoartele anuale de monitorizare a implementării strategiei vor fi stabilite de către Grupul de Referință de Monitorizare și Evaluare la prima ședință. În componența acestui Grup de Referință de Evaluare și Monitorizare a Strategiei se vor include în mod obligatoriu:

- Președintele Raionului Cahul (președinte a grupului);
- Șeful direcției responsabile de coordonarea procesului de implementare a strategiei (vice președinte a grupului);
- Președintele Consiliului Raional al Tinerilor (vice președinte a grupului);
- Un funcționar public responsabil de domeniul de tineret (secretarul grupului);
- Reprezentanți ai subdiviziunilor responsabile de activități din cadrul strategiei;
- Reprezentanți ai prestatorilor de servicii de tineret;
- Reprezentanți ai asociațiilor obștești de tineret;
- Reprezentanți a consiliilor de tineret și consiliilor elevilor;
- Tineri neafiliați structurilor de tineret, selectați prin concurs public;
- Experți și alte persoane relevante.

La stabilirea componenței nominale se va respecta principiul de paritate care presupune că numărul reprezentanților APL și a reprezentanților tinerilor și organizațiilor de tineret este egal. Ședințele Grupului de Referință de Monitorizare și Evaluare sunt publice, iar deciziile luate în cadrul acestora sunt publicate pe site-ul și canalele de comunicare a Consiliului Raional Cahul. Funcționarul responsabil de domeniul de tineret va asigura coordonarea executării deciziilor grupului și îl va informa despre orice abateri sau dificultăți.

Anexa nr. 1 la Strategia de dezvoltare a sectorului de tineret din raionul Cahul pentru anii 2023-2028

PLAN DE ACȚIUNI PENTRU ANII 2023-2025 PRIVIND IMPLEMENTAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE A SECTORULUI DE TINERET DIN RAIONUL CAHUL 2023-2028

Prioritatea I. Politici publice adaptate necesităților tinerilor							
Obiectiv general: creșterea nivelului de participare a tinerilor din orașul Cahul în procesul decizional și în activități comunitare.							
Obiectiv specific 1.1. Toate politicile publice locale integrează perspectiva, prioritățile și necesitățile tinerilor.							
Rezultat 1.1.1. Mai mulți tineri, inclusiv cei din grupurile vulnerabile, își dezvoltă abilitățile necesare pentru a se implica eficient în procesul decizional și în inițiative civice							
Rezultat 1.1.2. Toți actorii locali conștientizează importanța, știu cum și implică activ tinerii în activitatea lor curentă							
Nr. d/o	Acțiunile	Sub-acțiuni	Indicatorii de realizare	Perioada	Responsabilii	Partenerii⁵	Buget (mii lei)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Consolidarea capacităților membrilor CRT și CLT	1.1. Organizarea campaniei de informare a tinerilor privind rolul CLT și modul de implicare în acestea; 1.2. Facilitarea ședințelor trimestriale a CRT și suport metodologic pentru funcționarea CRT și CLT; 1.3. Program de creare a CLT-urilor în localitățile în care nu există astfel de structuri; 1.4. Organizarea anuală a instruirilor tematice pentru membrii CLT (promovare, participare în procesul decizional, etc.); 1.5. Conferința raională a CLT-ilor; 1.6. Facilitarea ședințelor comune APL-CLT în toate localitățile din raion; 1.7. Lansarea programului de suport pentru CLT, inclusiv a unui program de granturi mici pentru CLT.	Adunări generale ale tinerilor desfășurate în localitățile unde nu-s CLT-uri; Campanie de informare pe rețele de socializare cu privire la funcționarea și importanța CRT, CLT; 6 instruiți pentru CLT organizate anual; Aproximativ 6 ședințe APL - CLT organizate anual.	2022-2025	Specialistul de tineret	Centrul raional de tineret, Consiliul Raional de Tineret	120,00
2.	Instruirea și coordonarea activității responsabililor de creare și dezvoltare a Consiliilor Elevilor	2.1. Crearea unei baze de date unice a responsabililor de creare și dezvoltare a CE în școli; 2.2. Evaluarea necesităților de instruire ale responsabililor; 2.3. Organizarea anuală a instruirii responsabililor și schimbul de experiență între responsabili de creare și dezvoltare a CE; 2.4. Oferirea de suport metodologic și materiale necesare responsabililor de creare și dezvoltare CE;	Baza de date a responsabililor creată în 2023 și actualizată anual; Necesitățile de instruire evaluate anual; Ședințe anuale de coordonare organizate; Instruire anuală organizată (reprezentanții a minimum 70% din instituțiile de învățământ preuniversitar din raion instruite);	2022-2025	Direcția educație	Centrul raional de tineret	

1	2	3	4	5	6	7	8
		2.5. Organizarea ședințelor anuale de coordonare și stabilire a obiectivelor; 2.6. Lansarea programului de granturi mici pentru CE din școli.	Program de granturi pentru CE lansat anual.				
3.	Suport pentru dezvoltarea Consiliilor Elevilor din raion	3.1. Monitorizarea alegerilor membrilor CE la nivel de instituții de învățământ și oferirea de suport metodologic; 3.2. Facilitarea organizării alegerilor pentru Consiliul Raional al Elevilor; 3.3. Suport metodologic către CE în dezvoltarea structurilor și dezvoltarea capacităților instituționale; 3.4. Raport anual privind activitatea CE în raion; 3.5. Organizarea ședințelor regulate de consultare cu membrii CE; 3.6. Crearea unui mecanism de acoperire a costurilor de deplasare pentru membrii CRE care participă în activități de reprezentare; 3.7. Semnarea acordurilor de parteneriat între CRE și Direcția Educație Cahul.	Regulament intern al CRE dezvoltat participativ și aprobat; Minimum 3 ședințe de consultare anual între CRE și organele decizionale raionale în domeniul învățământului; Raport anual despre CE elaborat; Mecanism de suport CRE aprobat.	2022-2025	Direcția educație	Centrul raional de tineret	50,00
4.	Consolidarea parteneriatului între APL și CRT/CLT	4.1. Organizarea instruirilor anuale pentru responsabili din APL I care lucrează cu tinerii; 4.2. Crearea CLT în toate APL I; 4.3. Organizarea forumului anual a tinerilor din Raionul Cahul; 4.4. Dezvoltarea și finanțarea planului anual de activități a CRT; 4.5. Oferirea suportului metodologic și materiale CLT și APL I; 4.6. Organizarea instruirilor anuale pentru membrii CLT în participare în procesul decizional și în bugete locale; 4.7. Organizarea anuală a consultării bugetului raional cu reprezentanții CRT și CLT. 4.8. Program de suport pentru CRT.	Forum raional al Tinerilor organizat anual; Instruiri pentru CLT organizate anual; CLT în toate APL de nivel I; Toți responsabili de tineret din APL I instruiți în crearea și managementul CLT; Acorduri încheiate între APL de niv. I și CLT-uri; Consultarea anuală a bugetului raional cu tinerii; Program de suport anual pentru CRT finanțat.	2022-2025	Direcția educație	Centrul raional de tineret	150,00
5.	Dezvoltarea competențelor de participare în procesul decizional și în inițiative civice în rândul tinerilor.	5.1. Elaborarea unui curriculum de instruire a tinerilor din Raionul Cahul în participare în procesul decizional și în inițiative civice; 5.2. Elaborarea unui curs online de instruire a tinerilor, profesorilor și lucrătorilor de tineret; 5.3. Instruirea anuală online a minim 1000 de tineri; 5.4. Campanie de promovare a activismului civic în rândul tinerilor;	Curriculum și curs online lansat; 1000 tineri instruiți anual; Plan de activități de voluntariat aprobat anual; 5000 tineri informați online anual; Gală de premiere a activiștilor și inițiativelor inovative de tineret.	2022-2025	Specialistul de Tineret	Centrul raional de tineret, Consiliul Raional de Tineret	150,00

1	2	3	4	5	6	7	8
		5.5. Elaborarea unui plan anual de activități de voluntariat cu implicarea APL, OSC și activiștilor civici; 5.6. Organizarea galei de premiere a celor mai active instituții, persoane și a celor mai inovative inițiative; 5.7. Campanie online de promovare a istoriilor de succes din raion.					
Obiectiv specific 1.2. Minim 20% din tineri, inclusiv din grupuri vulnerabile, participă anual în luarea deciziilor sau în activități de voluntariat la nivel comunitar.							
Rezultat 1.2.1. Este aplicat continuu mecanismul de integrare a perspectivei tinerilor în documentele de politici la nivel raional							
Rezultat 1.2.2. APL își dezvoltă competențele necesare pentru a monitoriza și evalua eficient politicile locale din perspectiva tinerilor							
6.	Evaluarea continuă a documentelor de politici publice locale și a documentelor în proces de elaborare din perspectiva necesităților și drepturilor tinerilor, inclusiv a tinerilor din grupuri vulnerabile.	6.1. Cartarea continuă a politicilor de pe agenda APL; 6.2. Organizarea trimestrială de evenimente de prezentare și discuție a documentelor de politică publică de pe agenda APL (cafeneaua de politici publice); 6.3. Instruirea anuală a reprezentanților APL (de nivel I și II) privind dezvoltarea politicilor bazate pe necesitățile tinerilor; 6.4. Dezvoltarea și aprobarea anuală a rapoartelor de implementare a Strategiei de Tineret.	100% din documentele de politică publică relevante pentru tineri sunt aprobate integrând perspectiva tinerilor și având indicatori specifici tinerilor; cafenele de politici publice organizate anual; instruire anuală pentru funcționarii publici organizată.	2022-2025	Specialistul de tineret	Centrul Raional de Tineret	50,00
7.	Consolidarea abilităților funcționarilor și lucrătorilor de tineret în bugetare participativă și management bazat pe rezultate.	7.1. Instruirea anuală a funcționarilor din APL I și II, a lucrătorilor și specialiștilor de tineret în bugetarea participativă și management bazat pe rezultate; 7.2. Organizarea consultărilor anuale a bugetului local cu tinerii; 7.3. Oferirea suportului metodologic și materiale APL de nivel pentru dezvoltarea politicilor publice locale prietenoase tinerilor; 7.4. Organizarea anuală a meselor rotunde "Dialog constructiv între APL și tineri" cu participarea conducerii raionului.	Instruiri organizate anual pentru funcționari, lucrători și specialiști de tineret; Buget local consultat public anual cu tinerii; Masă rotundă organizată anual.	2022-2025	Specialistul de tineret	Centrul Raional de Tineret	20,00
8.	Raportarea anuală privind implementarea Planului local	8.1. Ședințe semestriale ale Grupului de lucru privind implementarea Planului de acțiuni a Strategiei; 8.2. Elaborarea planului anual de implementare a strategiei;	Raportul anual privind implementarea Planului de acțiuni al Strategiei publicat de APL și Centrul de Tineret	Semestrial	Direcția Educație	Centrul Raional de Tineret Cahul	

1	2	3	4	5	6	7	8
	de acțiuni al Strategiei de Tineret	8.3. Organizarea unei consultări publice cu tinerii privind implementarea Strategiei de Tineret (anual); 8.4. Publicarea anuală a raportului de implementare a strategiei de tineret					
9.	Realizarea analizei anuale a situației tinerilor din raion	9.1. Elaborarea listei de indicatori ce necesită a fi colectați anual, inclusiv indicatorii din strategie și indicatorii colectați de CRT și alți parteneri; 9.2. Colectarea informațiilor din sursele administrative locale și naționale; 9.3. Identificarea tipologiei tinerilor (mediu, gen, vârstă, stare civilă etc.) din raion; 9.4. Elaborarea unui scurt raport și publicarea acestuia. 9.5. Prezentarea informației (raportului elaborat) tuturor prestatorilor de servicii de tineret și instituții interesate.	raport prezentat public despre tinerii din raion	Anual	Centrul Raional de Tineret		
10.	Consultarea tinerilor cu privire la necesități și provocări	10.1. Sondaj raional cu privire la necesitățile tinerilor; 10.2. Forumul și post-forumul raional al tinerilor; 10.3. Organizarea ședințelor trimestriale a APL cu reprezentanții Consiliului Raional a Tinerilor și discutarea documentelor de politici publice de pe agenda APL; 10.4. Susținerea metodologică și financiară a CRT pentru a dezvolta și implementa un plan complex de activități de implicare a tinerilor în procesul decizional.	Rezoluția forumului, cu recomandări de dezvoltare a programelor de tineret; CRT implementează anual un plan de activități finanțat de APL de nivelul II; Sondaj privind necesitățile tinerilor realizat și prezentat; Propuneri concrete de programe și activități expediate APL	2022-2025 Anual	Consiliul Raional al Tinerilor (CRT)	Centrul Raional de Tineret Rețeaua Națională a Consiliilor Locale din Moldova	300,00
Prioritatea II: Dezvoltarea serviciilor și structurilor de tineret							
Obiectiv general: asigurarea accesului tinerilor la o gamă complexă de servicii de tineret calitative care contribuie la formarea cunoștințelor, abilităților, deprinderilor, atitudinilor și comportamentelor necesare pentru integrarea cât mai reușită a tinerilor în societate							
Obiectiv specific 2.1. Minim 30% din tinerii raionul Cahul accesează anual serviciile prestate de către Centrul Raional de Tineret și filiale acestuia.							
Rezultat 2.1.1. Centrul raional de tineret Cahul este bine dotat, accesibil și atractiv tinerilor							
Rezultat 2.1.2. Lucrătorii de tineret posedă capacitățile și cunoștințele necesare pentru inițierea și implementarea eficientă a serviciilor de tineret							
11.	Crearea Rețelei prestatorilor de servicii de tineret la nivel raional	11.1. Cartarea anuală a prestatorilor de servicii pentru tineret existente și identificarea serviciilor necesare de dezvoltat; 11.2. Dotarea cu echipament și mobilier necesar pentru prestarea serviciilor de calitate; 11.3. Ședințe trimestriale cu membrii rețelei coordonate de Centrul Raional de Tineret; 11.4. Formarea și instruirea membrilor rețelei;	Cartarea anuală a serviciilor de tineret Plan comun de dezvoltare și promovare a serviciilor de tineret dezvoltat Program de susținere a prestatorilor de servicii de tineret lansat.	2023-2025	Centrul Raional de Tineret		300,00

1	2	3	4	5	6	7	8
Rezultat 2.2.1. Grupurile neformale locale de tineret și organizațiile de tineret sunt bine organizate, finanțate și solicitate de tinerii din Cahul							
Rezultat 2.2.2. Mai mulți tineri cunosc și participă activ la activitățile organizate de grupurile neformale locale de tineret și organizațiile de tineret							
15.	Programul de granturi municipal	15.1. Aprobarea/ ajustarea anuală a regulamentului de desfășurare a programului anual de granturi; 15.2. Organizarea unei sesiuni de informare offline/online pentru organizațiile de tineret și grupurile de inițiativă cu referire Programul Raional de Granturi; 15.3. Sesiuni de formare în ”Scriere și management de proiecte”; 15.4. Formarea comisiei raionale de evaluare a dosarelor; 15.5. Lansarea și promovarea programului de granturi; 15.6. Selectarea câștigătorilor concursului; 15.7. Mentorat și monitorizarea implementării; 15.8. Campanie de promovare a bunelor practici din cadrul Programului Raional de Granturi.	50 de granturi oferite 50 persoane instruite anual în scriere și management de proiecte	2023-2025	Specialistul de tineret	MEC, UNFPA, UNICEF	600,00
16.	Organizarea semestrială a ședințelor APL cu OSC pe domeniul de tineret (dialog structurat pe domeniul de tineret)	16.1. Crearea bazei de date a organizațiilor din domeniul de tineret și a grupurilor de inițiativă; 16.2. Invitarea OSC active pe domeniul de tineret; 16.3. Elaborarea participativă a agendei de discuție; 16.4. Organizarea ședințelor semestriale; 16.5. Monitorizarea implementării deciziilor luate; 16.6. Sesiune de formare a APL și OSC în dezvoltarea politicilor de tineret bazate pe rezultate; 16.7. Instruire pentru OSC și APL în integrarea priorităților tinerilor în politicile sectoriale; 16.8. Promovarea rezultatelor de lucru a Dialogului Structurat pe domeniul de tineret APL – OSC.	Ședințe APL-OSC organizate semestrial; instruiri pentru OSC organizate anual; 5 istorii de succes de colaborare APL-OSC promovate anual.	2023-2025	Specialistul de tineret	Centrul Raional de Tineret	50,00
17.	Lansarea primului HUB al OSC de tineret	17.1. Identificarea și dotarea unui spațiu; 17.2. Elaborarea regulamentului de găzduire a OSC de tineret; 17.3. Elaborarea planului de activitate anual a HUB-ului OSC.	HUB al OSC de tineret lansat; Plan de activitate aprobat anual.	2024	Specialistul de tineret	Centrul Raional de Tineret	300,00
Prioritatea III. Abilitarea economică a tinerilor							
Obiectiv general: sporirea bunăstării tinerilor și asigurarea unei dezvoltări economice durabile							
Obiectiv specific 3.1. Rata tinerilor inactivi în raionul Cahul este redusă până la 25%							
Rezultat 3.1.1. Tinerii cunosc despre oportunitățile de angajare și au abilitățile necesare pentru a accesa aceste locuri de muncă							
Rezultat 3.1.2. Există servicii calitative și accesibile de ghidare în carieră pentru tineri la nivel local							
18.	Lansarea serviciilor de ghidare în carieră în	18.1. Dezvoltarea serviciului de ghidare în carieră pentru tinerii din clasele liceale; 18.2. Toți absolvenții liceelor și gimnaziilor primesc servicii de ghidare în carieră;	100 % din absolvenții gimnaziilor și liceelor beneficiază de servicii de ghidare în carieră.	2023-2025	Centrul Raional de Tineret	Direcția Ocupare a Forței de Muncă	60,00

1	2	3	4	5	6	7	8
	centrele de tineret, în special pentru tinerii NEET.	18.3. Campanie de informare a tinerilor privind serviciile de orientare în carieră, serviciile ANOFM și alte servicii de promovare a ocupării.	5000 tineri informați anual privind serviciile de ghidare în carieră.				
19.	Consolidarea relației angajatorilor și tinerilor	19.1. Organizarea anuală a târgurilor locurilor de muncă; 19.2. Lansarea portalului local al locurilor de muncă; 19.3. Evenimente săptămânale de consolidare a relației angajatori cu tinerii, în special tineri din grupuri vulnerabile (cafeneaua de profesii). 19.4. Campanie anuală de informare a tinerilor privind drepturile salariaților și importanța angajării oficiale. 19.5. Lansarea serviciului de informare și conectare a tinerilor la serviciile de ocupare existente.	târguri a locurilor de muncă organizate anual (1000 participanți) 50 oferte de muncă plasate săptămânal online; Evenimente săptămânale cu angajatorii	2023-2025	Centrul Raional de Tineret	Direcția Ocupare a Forței de Muncă	120,00
20.	Campanie de promovare a tinerilor antreprenori locali și a istoriilor de succes	20.1. Postări lunare despre tinerii antreprenori locali și rezultatele acestora; 20.2. Evenimente de networking pentru tinerii antreprenori (lunar); 20.3. Mese rotunde periodice cu participarea APL și a tinerilor antreprenori (semestrial).	Comunitate de tineri antreprenori creată	2023-2025	Centrul Raional de Tineret		30,00
Obiectiv specific 3.2. 200 companii noi lansate de către tineri până în anul 2028							
Rezultat 3.2.1. Tinerii au cunoștințe și abilități antreprenoriale care le permit lansarea unor afaceri locale viabile, inclusiv în domeniul IT							
Rezultat 3.2.2. Există programe locale de susținere a tinerilor antreprenori, acces la finanțare și lansarea afacerilor, inclusiv afaceri în domeniul IT							
21.	Consolidarea sistemului de dezvoltare a competențelor antreprenoriale și sporirea accesului tinerilor la programele naționale de lansare a afacerilor	21.1. Elaborarea conceptului de club antreprenorial în școli; 21.2. Dezvoltarea programelor de instruire pentru cluburile antreprenoriale; 21.3. Oferirea suportului metodologic cluburilor viitorilor antreprenori; 21.4. Organizarea sesiunilor de schimb de experiență; 21.5. Lansarea unui program avansat de instruire antreprenorială, mentorat și asistență pentru accesarea programelor naționale de finanțare; 21.6. Contactarea liceelor și dezvoltarea calendarului activităților, în parteneriat cu organizațiile de resort (ODA, ONG de profil, antreprenori); Lansarea unei campanii de informare a tinerilor din Cahul cu privire la programele naționale de suport a tinerilor antreprenori.	20 cluburi a viitorilor antreprenori create în școli 1000 tineri instruiți anual 20 tineri accesează anual programele ODA, AIPA, etc.	Anual 2023-2025	Centrul Raional de Tineret, Direcția Educație		300.00
22.	Program de dezvoltare a	22.1. Evaluarea abilităților IT a lucrătorilor de tineret și elaborarea planurilor individuale de instruire;	Toți lucrătorii de tineret au competențe IT suficiente	2023-2025	Centrul Raional de	Centrul de Informare și	100.00

1	2	3	4	5	6	7	8
	competențelor lucrătorilor de tineret în domeniul IT	22.2. Înscrierea echipelor de lucrători de tineret la programe de formare în IT; Dezvoltarea parteneriatului cu Tekwill și alte structuri similare.			Tineret	Resurse PRO BONO	
23.	Lansarea programului de educație digitală pentru tineri și orientare în carieră în domeniul IT	23.1. Elaborarea suportului de curs și programului de instruire de 3 luni; 23.2. Lansarea selecției tinerilor în cadrul programului; 23.3. Instruirea tinerilor în domeniul IT și competențe digitale; 23.4. Campanie de comunicare și educare a tinerilor în domeniul competențe digitale.	500 tineri instruiți anual 10 000 tineri informați online anual	2023-2025	Centrul Raional de Tineret	Centrul de Informare și Resurse PRO BONO	300.00
24.	Lansarea programului de suport pentru Start-up și scalarea companiilor administrate de tineri	24.1. Lansarea programului de suport pentru tinerii antreprenori din raionul Cahul; 24.2. Instruirea anuală a tinerilor care doresc să acceseze serviciile și programele ODA, AIPA, etc. 24.3. Mentorat pentru tinerii care doresc să lanseze afaceri cu suportul programelor naționale.	200 tineri instruiți anual privind programele naționale existente; Minim 10 inițiative accesează fondurile ODA, AIPA, etc.	2023-2025	Centrul Raional de Tineret	Centrul Raional de Tineret Centrul de Informare și Resurse PRO BONO	600.00
25.	Susținerea și organizarea de instruiți, conferințe și alte forme de formare a abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor	25.1. Lansarea programului de lungă durată de instruire și suport pentru tinerii antreprenori; 25.2. Instruiri tematice pentru tinerii antreprenori în domeniile: marketing, vânzări, accesarea fondurilor, etc. 25.3. Evenimente de networking și schimb de experiență pentru antreprenori; 25.4. Ședințe de consultare și implicare a antreprenorilor locali.	200 tineri antreprenori instruiți anual; Program local de suport a antreprenorilor lansat; 20 evenimente tematice organizate anual.	2023-2025	Centrul Raional de Tineret		100,00

**Președintele ședinței
Consiliului Raional Cahul**

Sergiu DRANGOI

**Contrasemnează:
Secretarul
Consiliului Raional Cahul**

Cornelia PREPELIȚĂ